

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

De Immunitate Ecclesiastica. Cap. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

cari dicit Quarant. ubi sup. n. 43. in fin. presertim. si in huiusmodi transactione remittantur iura, & actiones ad immobilia Ricc. in Prax. for. eccl. p. 3. ref. 163. Barbos. d. p. 3. all. 95. n. 46. ubi cit. Menoc. Valasc. & alios.

- 11 Ex quo resoluitur aliud dubium, an Rector ecclesie possit cedere actionem ad rem mobilem? in quo pariter distinguendum est, nam si huiusmodi actio competit ad rem mobilem, quae seruando seruari non potest, tunc Rector potest actionem cedere, quemadmodum posset rem ipsam distrahere: aut verò actio competit ad res mobiles, quae seruando seruari possunt, & tunc non potest absque beneplacito sedis Apostolicae, modò sint notabilis valoris Ricc. in Prax. par. 3. ref. 163.
- 12 Idem dicendum de compromisso, nam si illud fiat de rebus immobilibus, vel quae seruando seruari possunt, non valet sine sedis apostolicae beneplacito, quia compromissum est species alienationis: secus si fiat de rebus, quae seruando seruari non possunt iuxta ea, quae supra diximus, & notat idem Ricc. in Prax. d. p. 3. ref. 165.
- 13 Sed quid, si ecclesiae competit actio ad fundum, vel ad pecuniam alternativè? Resp. quod aut electio est ipsius ecclesiae, & tunc sine licentia sedis apostolicae non potest ecclesia cedere, ac si ipsa actio ad immobilem peteret: vel electio est debitoris, & tunc inspiciendus est finis, nam si ecclesiae debitor soluet pecuniam, valet cessio, si verò confignet praedium, non valet, Birt. in l. si sic legatum §. ult. n. 6. ff. de leg. 1. & in l. si ex legati causa

nu. 6. ff. de verbor. oblig. idem Ricc. loca cit. d. ref. 163. ubi alios refert.

S. V.

An Alienantes, vel recipientes res exigui valoris incidant in censuras, & poenas extr. ambitiosa.

- 14 **R**esp. negativè, quia cum d. extr. sanciverit poenas, & censuras contra alienantes res ecclesiasticas maioris valoris inconsulto Rom. Pont. non debet extendi ad bona exigui valoris, poenae enim sunt restringendae, non ampliandae ita Ricc. in Prax. for. eccl. p. 2. ref. 383.
- S V M A R I V M.
- 1 Reus confugiens ad ecclesiam, inde extrahi non potest, & n. 2, 3. & 4.
- 5 Quid si reus ligatus à ministris Curiae ad ecclesiam confugiat, vel ab ea blanditijs, aut promissionibus educitur.
- 6 Ecclesia tenetur reo confugiens ad ecclesiam alimenta subministrare, si non habeat unde vivat.
- 7 Non licet Curiae seculari ponere custodes circum circa ecclesiam, nè ad reum alimenta deseratur.
- 8 Reus dum existit in ecclesia non potest de iure damnari ad mortem, vel aliam poenam corporalem.
- 9 Contrarium de consuetudine servatur.
- 10 Ecclesia etià non benedicta gaudet immunitate.
- 11 Eadem immunitate gaudet locus omnis diuini officij, dedicatus auctoritate Episcopi.
- 12 Ecclesia polluta, aut interdicta immunitate gaudet.
- 13 Item Ecclesia diruta, dummodo subsit spes refectionis.
- 14 Eadem immunitate gaudet Coemeterium.
- 15 Itè ostium, & porticus coemeterij.

- 16 An hoc procedat, quando ceme-
 terium non est benedictum.
 17 Tota ecclesia fabrica gaudet immu-
 nitate,
 18 Item campanile etiam ab ecclesia di-
 stinctu, dumodo sit intra 30. passus.
 19 An confugiens ad ianuam ecclesia
 gaudeat immunitate.
 20 Quid si amplectatur parietem ecclesia
 partis exterioris.
 21 Quid si reus per caput, & humeros
 in loco sacro existeret, & tibias, ac
 pedes extra haberet.
 22 Domus ecclesia existentes intra 30.
 vel 40. passus gaudet immunitate.
 23 An platea eccles. gaudeat immun.
 24 Scala ecclesie pertinentes ad publi-
 cam viam an gaudeant immunitate.
 25 Immunitas ecclesie etiam ultra 30.
 aut 40. passus extenditur, ubi do-
 mus ecclesie plus spatij haberent.
 26 Quid passus nomine intelligatur.
 27 Huiusmodi passus desumendi sunt
 ab ecclesia ianuis per circuitum.
 28 Curia secularis non potest in domo
 Clerici laicorum bona perquirere.
 29 Monasteria virorum, ac mulierum
 eorumque claustrum, ac viridarium
 seu hortus sub clausura contentus
 gaudent immunitate.
 30 Item Hospitale, seminarium pue-
 rorum, domus puellarum, vel or-
 phanorum Episcopi auctoritate
 fundata, domus clericorum in com-
 muni viuentium, ac priuata ora-
 toria Episcopi auctoritate erecta.
 31 Oratoria priuata auctoritate ere-
 cta an gaudeant immunitate.
 32 Quando oratoria presumatur Epi-
 scopi auctoritate fundata.
 33 An collegia Doctorum, seu schola-
 rium immunitate gaudeant.
 34 Palatium Episcopi etiam extra 40.
 passus situ gaudet immunitate.
 35 An eadem immunitate gaudent
 palatia Episcoporum titularium,
 vel extra Diocesim existentium.
 36 Palatia S. R. E. Cardinalium extra
 Urbem Romam gaudent immunitate.
 37 An existens supra tectum pala-
 tij Episcopalis, aut aliarum domorum
 ecclesia gaudeat immunitate.
 38 Ad Episcopum spectat cognoscere,
 an reus captus sit in loco sacro.
 39 An confugiens ad Sacerdotem sa-
 cram eucharistiam gestantem gau-
 deat immunitate.
 40 Quid si non tangat Sacerdotem sed
 solum sit in cubiculo, ubi Sacerdos
 moratur pro communicando infirmo.
 41 Quid si hastam baldachini defert,
 vel se immisceat personis profe-
 quentibus Sanctiss. Sacramentum
 42 An gaudeat immunitate confugiens
 ad Sacerdotem deferentem oleum sanctum.
 43 Sacerdos ipse, qui indutus cotta &
 stola extra ecclesiam incedit ad mi-
 nistrandum oleum sanctum, vel ad dese-
 rendum defunctum in ecclesiam, gau-
 det immunitate.
 44 Omnes delinquentes, exceptis casti-
 bus in constitutione Gregoris XIV.
 contentis, gaudent immunitate.
 45 Fideles etiam excommunicati, &
 interdicti gaudent immunitate.
 46 Item pagani, & Iudei.
 47 Clerici, exceptis casibus contentis in
 d. constit. Gregoriana, & alijs de-
 gradatione dignis, in reliquis gau-
 dent immunitate.
 48 An Regulares delinquentes gau-
 deant immunitate.
 49 Committentes delicta etiam atrocissi-
 ma in d. constit. non excepta gau-
 dent immunitate, etiam si illa in
 ecclesia committantur.
 50 Publici latrones immunitate pri-
 uantur.

- 51 *Qui dicantur publici latrones.*
- 52 *Decoctor etiam fraudulentus gaudet immunitate.*
- 53 *Non dicitur publicus latro, qui semel depredatus est etiam cum violentia.*
- 54 *Grassatores viarum priuantur immunitate.*
- 55 *Qui dicantur Grassatores viarum.*
- 56 *Grassatores viarum, si sapius tentauerint delicta, sed illa non perfecterint, non priuantur immunitate.*
- 57 *An priuentur immunitate, qui itinera priuata, vel occultas vias obsident.*
- 58 *Agrorum depopulatores priuantur immunitate.*
- 59 *An incendens agros, seu vineas priuetur immunitate.*
- 60 *Immunitate non gaudent qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis ecclesijs, eorumque Coemeterijs committunt, & num. 61.*
- 62 *Quid si non ex proposito, sed ex subitanea rixa, vel ad alterius prouocationem homicidium perpetretur.*
- 63 *Vulnerans in ecclesia, si ex tali vulnere mors sequuta non sit, non priuetur immunitate.*
- 64 *Existens extra ecclesiam si alium occidat intra ecclesiam, non gaudet immunitate, secus si existens in Ecclesia alium occidat existentem extra ecclesiam.*
- 65 *Quid si aliquem violenter extra-xerit ab ecclesia, & extra illam occiderit.*
- 66 *An mandans aliquem occidi in ecclesia, gaudeat immunitate.*
- 67 *Quid si homicidium commissum sit in Sacrificia, Campanili, scabulis, atrio, seu porticu ipsius ecclesie, aut sub ipsa ecclesia, vel super tectum.*
- 68 *Ex sanguinis, vel seminis effusione sequuta in coemeterio, aut alijs locis ecclesie contiguis, ecclesia non polluitur, nec sacrilegium committitur.*
- 69 *Ad effectum pollutionis, seu violationis solus internus ambitus ecclesie spectatur, secus quoad priuilegium immunitatis.*
- 70 *An committens homicidium in ostio ecclesie gaudeat immunitate.*
- 71 *Committentes in ecclesijs alia delicta prater homicidia, & mutilationes, non priuantur immunitate.*
- 72 *Quid intelligatur nomine membri.*
- 73 *Digitus non sunt membra, sed pars membri.*
- 74 *Immunitate priuantur, qui proximum suum proditorie occidunt, & quomodo id intelligatur.*
- 75 *Dicitur homicidium proditorium, etiam si quis alterum de facie ad faciem offendit incautum sine diffidatione.*
- 76 *An immunitate gaudeat qui alium veneno occidit.*
- 77 *Quid si filius occidat Patrem, vel Pater filium, vel frater fratrem.*
- 78 *An priuetur immunitate qui aliquem animo premeditato occidit.*
- 79 *Quid si inimicum occiderit a tergo ex insidijs, vel dormientem.*
- 80 *Quid si occidat inimicum iam reconciliatum.*
- 81 *An priuetur immunitate qui proditorie vulnerauit, si ex eo vulnere mors sequuta non fuerit.*

82. Quid si infideli proditorie occidat. 100 An priuenter immunitate offendentes S.R.E. Cardinales, Nuncios apostolicos, Episcopos, Oxorem, aut suam Regis, oratorem, Proregem, aut alios ministros Principis, aut Baronum.
83. An committens abortum fetus animati gaudeat immunitate.
84. Assassini priuantur immunitate, & qui dicuntur Assassini.
85. Iudex, qui pecunia corruptus innocentem ad mortem damnauit, ac testis, qui pretio falsum deposuit an gaudeant immunitate. 101 An de hoc crimine lesa maiestatis cognosci, & nocedi possit post mortem delinquentis.
86. An dicatur homicida proditorius falsus testis, qui causam fuit, ut aliquis ad mortem damnatus fuerit. 102 An confiscatio honorum locum habeat, si crimen lesa maiestatis committatur contra Principem inferiorem.
87. An assassinium committatur, si quis pretio accepto occidat infidelem. 103 An gaudeant immunitate non reuelantes huiusmodi reos, aut illos defendentes post factum.
88. Quid si tantum vulnerauit.
89. Quid si suum inimicum occiderit.
90. An mandantes sint rei assassini, si homicidium sequutum non fuerit. 104 Clerici offendentes Principem an gaudeant immunitate.
91. Factores, auxiliatores, & receptatores assassinatorum immunitate non gaudent. 105 Et an eadem immunitate gaudeat coniurans, seu machinans, ut tradat inimicis regnum, vel Ciuitatem.
92. An immunitate priuetur mediator assassini. 106 Et quid si subditi per rebellionem resistunt Principi.
93. Assassinium probatur per probabilia argumenta, etiam si non sint indubitata. 107 An reus possit capi in ecclesia si dubitetur, eum commisisse crimen in constitutione Gregorij exceptum.
94. Heretici priuantur immunitate, & qui veniant nomine hereticorum.
95. Blasphemi hereticales, & alij de heresi suspecti non gaudent immunitate.
96. An apostata à religione gaudeat immunitate. 108 Episcopus in tali casu debet formare processum ad probandum, an delictum sit de exceptis, nec sufficeret processus factus per Curiam secularem.
97. Qua dicatur blasphemia hereticalis, & quae non hereticalis. 109 De delicto in dicta constitutione excepto debet plene, & concludenter constare.
98. Reus criminis lesa maiestatis in personam Principis non gaudent immunitate, & quomodo hoc intelligatur. 110 Refertur declaratio Clementis Octau.
99. An offendens consiliarium supremi Principis gaudeat immunitate. 111 An Episcopus absolueri possit ab excommunicatione contracta ob violatam ecclesiae immunitatem.
- 112 Ad huiusmodi censuram incur-

rendam non requiritur actus completus, sed sufficit attentatus, & quomodo id intelligatur.

CAP. IX.

De Immunitate Ecclesiastica.

§. I.

Quanam loca immunitate gaudeant.

Ræcipuum ecclesiarum priuilegium est, quod ad eas Reus confugiens inde extrahi non potest *cap. miror cum seq. 17. q. 4. capit. inter alia de Immun. Eccles. l. presenti C. de His, qui ad Eccles. confug. & nouissime statuit Greg. XIV. in consuet. incip. Cum alias nonnulli, quæ refert Quarant. in ver. Reuerentia diuinorum: siue se exemerit è manibus familia, & liber confugiat ad ecclesiam, siue ligatus secum traxerit satellitem in ecclesiam, utroque enim casu gaudet immunitate *Clar. d. fin. quæst. 30. vers. scias autem Dian. part. 1. trac. 1. ref. 13. & par. 3. tr. 1. ref. 36. & p. 4. tract. 1. ref. 106. Lezan. in Sum. qq. regul. tom. 3. ver. Immunitas ecclesiarum num. 19. Locatell. de Quæst. iudic. inspect. 5. num. 162. ubi dicit, hanc esse equiorem, & rationabiliorem sententiam, quod procederet etiam si postea aufugeret extra ecclesiam timore satellitum, vel inimicorum eum persequentium: hoc enim casu adhuc gauderet immunitate, & per conse-**

quens esset restituendus ecclesiæ: quia tunc non spontè, sed coactè exiit ab ecclesia, cum in hoc sufficiat timor futurus, ut probat Ric. in prax. for. Eccles. par. 2. ref. 430. quamuis secus esset, si dum ligatus extra ecclesiam ad carcerem duceretur, se in terram proieceret intra atrium Ecclesiæ, tunc enim non gauderet immunitate, ut d. Lezan. in Summ. qq. regul. tom. 3. in ver. Immunitas ecclesiarum nu. 19. Ricc. in Colle& decif. 109. par. 1. quemadmodum neq. hac immunitate gaudet qui ab ecclesia non extrahitur per vim, dolum, aut metum, sed precibus tantum, blanditijs, aut promissionibus educitur, hoc enim casu non est inuitus *Lezan. loc. cit. in ver. Immunitas ecclesiarum n. 18.*

Addunt DD. quod si reus confugiens ad ecclesiam non habeat, unde viuat, vel si habeat, eo utriusque non potest, tenetur ipsa ecclesia, seu Clerici illius Ecclesiæ tam sæculares, quam regulares necessaria alimenta illi subministrare *l. presenti d. sanè C. de His, qui ad Eccles. confug. glos. in c. diffiniuit 17. q. 4. Lezan. ut supra num. 23. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 422. & alij apud Dian. par. 6. tract. 1. ref. 33. vers. & tandem ad id.*

7 Quare non licet Curia sæculari ponere custodes circumcirca ecclesiam, in qua delinquens se recepit, nè ad eum alimenta deferantur, & si hoc faceret, esset violata immunitas ecclesiastica *Abb. in cap. inter alia num. 13. de Immu. eccles. Couar. var. ref. lib. 2. cap. 20. numero. 17. quos refert, & sequitur Vulp.*

Vulp. in Prax. iudic. cap. 3. nu. 25. Clar. d. 9. fin. quæst. 30. vers. quæro modò.

8 Item non potest reus, dum existit in ecclesia, damnari ad mortem, vel ad pœnam corporalem, puta ad exilium, triremes, verbera, vel perpetuum carcerem, *iuxt. tex. in cap. inter alia, ubi glos. in ver. puniendus de Immun. eccles. & c. id. constitutum 17. q. 4. quâuis de consuetudine aliter feruetur: solent enim Iudices citare delinquentem, illumque condemnare ad mortem, vel ad aliam pœnâ iuxta delicti qualitatē; nō enim damnatur, vt mors, vel alia pœna corporalis exequutioni maderetur, dum reus in ecclesia existit, sed dum licitè inferri poterit, vt d. Farinac. in Prax. crim. to. 2. de Carcer. q. 28. n. 77. ad fin. quem refert. Bonacin. to. 2. dis. 3. q. 7. pun. 3. num. 9.*

10 Hac autem immunitate gaudet non solum ecclesia benedicta, & consecrata, sed etiam non consecrata, nec benedicta, dummodò sit auctoritate Episcopi ædificata *cap. ecclesia de Immun. eccles. Bellett. Disquis. Cleric. par. 1. tit. de fauor. Cleric. real. 5. 4. n. 27. Barbof. in cap. tuarum num. 10. de Priuileg.* atque etiam locus omnis diuinis officijs dedicatus auctoritate Episcopi primarium lapidem impo-
nentis, aut ibi crucem erigentis, etiamsi non fuerint ibi celebrata diuina officia *cap. nulli liceat 12. q. 2. cap. nemo ecclesiam. de Consecr. dist. 1. d. cap. ecclesie in fin. Sylu. in Sum. ver. Immunitas 1. q. 1. Bellett. lococit. nu. 27. Bonacin. de Censur.*

in partic. disp. 2. q. 3. pun. 16. 5. 4. n. 2 Dian. par. 6. tr. 1. ref. 1. & alij, quicquid dicat glos. in d. cap. Eccles. ver. celebrantur, & alij quos refert, & sequitur Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 18. quamuis enim ibi diuina officia nondum celebrari cœperint, locus tamen adhuc est Deo dicatus, & idè immunitate gaudere debet, vt expressè dēcernitur in d. cap. eccles. & ità frequentiori interpretum consensu. receptum esse testatur Clar. d. fin. q. 30. vers. quæro si constructa, & c. etiamsi ecclesia nondum sit perfectè constructa Dian. d. par. 6. tr. 1. ref. 1.

12 Neque huiusmodi priuilegium amittit ecclesia polluta, aut interdicta *Sylu. loco cit. Bellett. ubi supra n. 24. & ità tenent alij Doctores communiter, quemadmodum Clericus interdictus adhuc retinet sua priuilegia Dian. plures referens d. par. 6. tract. 1. resol. 1. obsequium enim, quod ecclesijs debetur, ob Dei reuerentiam præstat, & idè propter hominum culpam cessare non debet; immò etiamsi diruta sit, adhuc gaudet immunitate l. in tantum ff. de Rer. diuis. dummodò subsit spes refectionis; secus si auctoritate superioris destructa sit sine spe reedificationis Clar. loco cit. q. 30. vers. maius est dubium Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. n. 18. & alij apud Dian. d. par. 6. tr. 1. ref. 1. vers. verum affirmatiua sententia.*

14 Hoc etiam immunitatis priuilegium extenditur ad Cemeterium ecclesie *cap. consulti de Consecr. eccles. vel Altar. cap. cum ecclesia,*

H ubi

ubi glos. in ver. cæmeterijs de immū.
 Eccles. etiā si pollutum, & interdictū
 sit. *Diana par. 6. tract. 1. ref. 6. siue*
 cæmeterium sit contiguum eccle-
 sia, siue separatum *cap. vn. de Con-*
secr. eccles. in 6. Diana par. 4. tr. 1. ref.
108. & par. 6. tract. 1. ref. 6. vbi id ex
 15 tendit etiam ad ostium, & porti-
 cum cæmeterij, quod procedit,
 quando auctoritate Episcopi lo-
 cus aliquis pro cæmeterio est de-
 putatus *cap. ad hæc vbi glos. de Reli-*
g. domibus glos. in c. in ecclesiasti-
co 13. q. 2. quam esse communiter re-
ceptā d. Genuens. in Prax. Archiep.
cap. 33. n. 21. quamuis neque conse-
 16 cratus, neque benedictus sit, vt
 supra de ecclesia diximus *ex d. c.*
nulli liceat 12. q. 2. Dian. par. 6. tr. 1.
ref. 6. nam si religiosum locū vnus
 quisque sua voluntate facere po-
 terat eo ipso, quod mortuum in-
 ferebat in locum suum, vel ipsius
 defuncti, vt in l. in tantum ff. de
Rer. diuis. & l. scriptus ff. de Reli-
g. domib. itā multo magis Episcopus
 locum a se deputatum pro mor-
 tuis sepeliendis religiosum facere
 potest, vt constat *ex d. cap. ad hæc,*
& d. l. in tantum vers. sacra autem
 17 *ref.* Eadem immunitate gaudet to-
 ta ecclesie fabrica, videlicet te-
 ctum, sacristia, scalæ, porticus, &
 atrium quolibet modo ecclesie ad-
 hæren. *cap. si quis in atrio & cap. si*
quis contumax, vbi glos. ver. ad hæ-
rentibus 17. q. 4. l. que religiosi ff. de
rei vendic. Dian. par. 6. tr. 1. ref. 1. &
 3. *& est communis opinio. item cā-*
 18 panile, etiam si disiunctum sit ab
 ecclesia, dummodò sit intra 30.
 passus *Dian. par. 4. tr. 1. ref. 108. Vn-*
 19 *dē confugiens ad ianuam ecclesie*

immunitate gaudet, etiam si ec-
 clesiam inueniat clausam, dummo-
 dò stet in limine ianue, vel portā
 manibus tangat, vel seram, aut
 quid simile apprehendat, vt post
Decian. & alios resoluit Loccatell. de
Quest. iudic. in sp. 5. n. 163. Bonacin.
de cēs. in par. disp. 2. q. 3. pun. 16.
 20 *l. 4. n. 19. vel si parietem ecclesie*
 partis exterioris fuerit amplexus,
 vt dicunt Doctores apud *Dian. par.*
3. tr. 1. ref. 73. & par. 6. tr. 1. resol. 3.
 etiam si manu tantum tangat lo-
 cum sacrum, & totum corpus esset
 extra locum sacrum *Ricc. in Prax.*
par. 2. ref. 429. & p. 3. ref. 560. quia,
 si captus in scalis, vel ostio, aut
 atrio ecclesie, vel in spatio 30. pas-
 suum per circuitum ecclesie gau-
 det immunitate, multo magis in
 hoc casu, cum paries sit annexus
 & incorporatus ecclesie *Ricc. d.*
ref. 560. Vulp. vbi sup. cap. 3. n. 31.
 21 idemque dicendum, si reus per præ-
 cipuam corporis partem, vt per
 caput, & humeros in loco sacro
 existeret, licet tibias, & pedes ex-
 tra haberet, tunc enim gau-
 deret etiam immunitate *Dian. p.*
6. tr. 1. ref. 6. in fin. vbi citat Trul-
lench. in Decal. tom. 1. lib. 1. capit. 11.
dub. 1. n. 12.
 22 Eadem immunitate gaudent Cle-
 ricorum cedes existentes intra 30.
 aut 40. passus iuxta c. sicut antiqui-
 tus 17. q. 4. *Decian. tr. crimin. lib. 6.*
c. 25. n. 15. Ambrosiz. de Immun. c. 10.
 num 8. vbi ampliat, etiam si in di-
 ctis aedibus habitent laici *Leo in*
Thes. for. eccles. par. 1. cap. 13. num. 5.
Antonin. var. resol. lib. 1. ref. 18. n. 4.
Guazin. Defens. Reor. 1. cap. 37. nu.
 24 *Farinac. de Immun. eccles. n. 289*
Dian.

- Dian. p. 6. tr. 1. ref. 2. vers. ne tē etiā:*
 dummodò huiusmodi ædes, seu
 domus sint ipsius ecclesiæ *Clar. d.*
q. 30. vers. Hinc est Dian. par. 3. tr. 1.
 23 *ref. 7. & p. 6. tr. 1. ref. 2. vbi hoc priui-*
 legium extendit etiam ad plateas
 ecclesiarum intra dictum spatium.
 Vnde domus laicorū, sicut & via
 publicæ, cum non pertineant ad
 ecclesiā, non gaudent priuile-
 gio immunitatis, quamuis sint pro-
 ximæ ecclesijs *glos. in cap. quisquis*
inuentus ver. vel. domos 17. quest. 4.
Dian. d. par. 6. tra. 1. ref. 2. Quare
 si apertè constaret, scalas ecclesiæ
 pertinere ad publicam viam, illius
 24 que partem esse, in tali casu im-
 munitate non gauderent *Bonac.*
de legib. disp. 3. q. 7. pun. 4. n. 7. & de
Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §.
 25 *4. n. 7.* extenditur tamen ecclesiæ
 immunitas etiam vltra 30. aut 40.
 passus, vbi domus, aut ædes Cle-
 ricorū plus spatij haberent, *vt*
dicunt DD. apud Bonac. de censur.
in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 4. nu. 6.
 26 passus verò nomine intelligitur
 mensura quinque pedum: pes autē
 est spatium 15. digitorum *iuxta*
glos. communiter receptam in d. cap.
sicut antiquitus ver. passus. desumē
 27 di verò sunt huiusmodi passus ab
 ecclesiæ ianuis per circuitū *c. dif-*
finit 17. q. 4.
 28 Adde, quod curia secularis
 non potest in domo Clerici etiam
 propria laicorū bona perquirere,
 neque ea inde abstrahere: quia
 alias satellites omnes Clericorū
 domos euertere possent, bonaque
 eorum propria sub isto colore
 diripere, atque itā indirectè traherentur
 Clerici ad curiam seculari-
 rem, vbi probare cogerentur, bo-
 na esse propria *Sperell. decis. 42. n.*
14. & seq.
 29 Hac etiam immunitate gau-
 dent monasteria virorū, & mu-
 lierum, eorumque claustrum, ac
 viridarium, seu hortus sub clausu-
 ra contentus, *vt constat ex ipsa*
constit. Greg. XIV. ibi, ab ecclesijs,
monasterijs, locisque sacris, & re-
ligiosis & c. Bellett. d. §. 4. nu. 37. Bo-
nacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3.
pun. 16. §. 4. nu. 10. Dian. par. 6. tr. 1.
ref. 6. vers. & tandem.
 30 Præterea extenditur huiusmodi
 immunitas ad omnia alia loca, quæ
 canonico iure religiosa censentur
vt etiam dicitur in d. constit. & no-
tat. Bonacin. d. disp. 2. q. 3. pun. 16. §.
2. n. 1. quale est Hospitale auctori-
 tate Episcopi constructum *cap. ad*
hæc de Relig. dom. & dicunt DD.
 quos refert, & sequitur *Dian. par.*
6. tr. 1. ref. 6. vers. sed transcamus, se-
 minarium quoque puerorum, do-
 mus puellarum, vel orphanorum
 Episcopi auctoritate fundata, do-
 mus clericorum in communi vi-
 uentium, quales sunt religiosissi-
 mi Patres oratorij S. Philippi Neri
Genuens. in Prax. Archiep. cap. 17.
n. 10. Bonacin. d. pun. 16. §. 4. n. 10.
Dian. par. 6. tra. 1. ref. 1. in fin. item
 priuata oratoria Episcopi simili-
 ter auctoritate erecta *d. c. ad hæc*
 31 *de Relig. dom. Sylu. in ver. Immuni-*
tas 1. q. 1. Dian. p. 6. tr. 1. ref. 1. secus
 esset, si oratoria huiusmodi pri-
 uata auctoritate constructa sint,
 etiamsi in eis diuina officia de
 Episcopi licentia celebrētur, quia
 non ob id censentur perpetuò, &
 immutabiliter, seu simpliciter di-

- cata cultui diuino *Bonacin. d. pun. 16. §. 4. nu. 14. Sylu. loco cit. clar. d. q. 30. vers. sed quid dicendum, vbi de communi.* in dubio autem præsumuntur auctoritate Episcopi fundata, si campanam publicam habeant, vel si publicè in eis celebraretur admittendo quoscunque, ad diuina officia *Bonacin. in tract. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 4. n. 15. & de Censur. in par. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 4. n. 15.* vel si instituta sint sub nomine alicuius sancti, & visitentur ab Episcopo *Dian. d. par. 6. tract. 1. resolutione. 6.*
- 32 Addit *Clar. loc. cit. vers. in hoc autè,* scholàs, hoc est collegia Doctorũ, seu scholarium eadem immunitate gaudere: quamuis contrarium teneant alij Doctores *apud Gabr. commun. concl. lib. 6. tit. de pia causa concl. 1. n. 19 & 20.* vbi dicit, quod quamuis dicantur loca pia, non tamen habent priuilegia alijs locis pijs concessa.
- 34 Eadem gaudet immunitate palatium Episcopi non solum si sit intra 40. passus *c. Episcopus vitem dist. 41. & c. id constituimus 17. q. 4.* in quo conueniunt omnes Doctores, sed etiam quando situm est extra 40. passus, *ut d. glos. in d. c. id constituimus ver. vel domo Bellet. d. §. 4. n. 35.* vbi dicit, hanc esse communem sententiam, & alij plures, quos refert, & sequitur *Dian. p. 1. tract. 1. resol. 27.* etiam si non habeat oratorium, in quo missa celebraretur *idem Dian. par. 4. tr. 1. res. 95. & par. 6. tr. 1. res. 4.* vbi ref. 5. hoc priuilegium extēdit etiam ad palatia, seu domos Episcoporum titularium, vel extra Diocesim existentium, *quicquid in contrarium dicat Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. n. 19. Clar. d. q. 30. vers. scias etiam, & alij apud Bonacin. d. pun. 16. §. 4. n. 11.* ratio potissima est, quia hæc immunitas concessa est propter dignitatem personæ, ac propter muneris sanctitatem, quemadmodũ tota familia Episcopi quamuis laica eius intuitu gaudet priuilegio fori, & ideo etiam palatia S. R. E. Cardinalium immunitate gaudēt, *ut d. Clar. d. q. 30. vers. item adde,* quod intellige extra urbem Romæ *Dian. p. 1. tr. 1. res. 37. & par. 6. tr. 1. res. 5.* hoc enim priuilegium non seruatur in vrbe, vt consulatur bono publico, & delinquentes puniantur, qui vix puniri possent, si huiusmodi priuilegium obseruaretur, *ut nota t Bonacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 4. n. 12.*
- 37 Quare existens etiam supra tectum palatij Episcopalis, aut aliarum domorum ecclesiæ intra tamen citatos fines *iuxta c. sicut antiquitus,* gauderet immunitate *Mar. Italia de immun. eccles. cap. 4. §. 9. n. 42. & 25. Peregrin. cod. tract. cap. 4. n. 40. & 41. Sperell. decis. 63. n. 8. & seq. Bonacin. d. pun. 16. §. 4. nu. 19.* tum quia existens supra tectum loci immunis dicitur esse intra situm eiusdem loci, tum quia domus ex tribus constat, fundamento, pariete, & tecto *glos. in l. cum qui ades ver. consent. ff. de vsucap. & ideo nõ debent huiusmodi partes integrales diuerso iure censeri d. l. cum qui ades Mar. Ital. vbi sup. n. 25. Sperelli. loco cit.*
- 38 Ad iudicem autem ecclesiasticũ spectat cognoscere, si controuersia

fia sit, an reus captus fuerit in loco sacro, vt dicunt DD. quos refert, & sequitur Dian.par.3. tr.1. ref.32. quemadmodum si reus captus à iudice laico dicit, se esse clericum, huius rei cognitio ad ecclesiasticum Iudicem similiter pertinet *cap. si iudex de sent. excom.* Quæres an confugiens ad sacerdotem sacram Eucharistiam gestantem gaudeat immunitate?

39 Affirmatiuam sententiam tenet communiter Doctores propter reuerentiam tanti sacramenti *Clar. §. fin. d. q. 30. vers. ultimo quæro Ambrosin. de Immun. eccles. cap. 10. n. 9. Duard. in Bull. Cæn. Dom. lib. 2. cap. 15. 7. 16. n. 8. Bellett. Disqui. cleric. p. 1. tit. de fauor. cler. real. §. 4. n. 38 Vulp. in Prax. Iud. c. 3. n. 16. & 17. & banc esse magis communem opinionem dicit Farinac. tom. 1. de Carcer. q. 28. num. 11. quod procedit etiam si non tangat sacerdotem, sed solum sit in cubiculo, vbi sacerdos cum Sanctissimo Sacramento moratur pro comunicando infirmo *Dian. par. 1. tract. 1. ref. 28. contra Bonacin. de Censur. in partic. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 4. n. 27. in fin.**

41 Eadem immunitate gaudet qui vel hastam Baldachini defert, vel se immiscet personis prosequentibus Sanctissimum Sacramentum, quia isti vna cum sacerdote conficiunt vnâ ecclesiam *arg. l. ius quis C. ad l. Iul. maiest. ita Mar. Ital. de Immun. eccles. lib. 1. c. 4. §. 10. in fin. Peregr. eod. tract. c. 4. nu. 79. in fin. Dian. d. ref. 28. Sperell. dec. 49. n. 11. 6.*

42 Secus esset, si quis confugeret ad

sacerdotem non deferentem Sanctiss. Sacramentum: tunc enim non gauderet immunitate, quamuis illum amplecteretur, & posset Curia secularis reum à Sacerdote auellere, etiam si Sacerdos deferret oleum sanctum *Ricc. decis. 88. num. 5. par. 3. Dian. d. ref. 28. gauderet tamen hac immunitate Sacerdos ipse, qui indutus cotta, & stola extra ecclesiam incederet ecclesiastica officia exequendo, vel ad deferendum defunctum in Ecclesiam, vel ad ministrandum oleum sanctum, quia eadem reuerentia, quæ debetur ecclesie, debetur etiam Sacerdoti, dum in habitu sacerdotali diuina ministrat officia, vt decisum refert Locatell. de Question. Iudic. inspect. §. n. 164. Dian. par. 6. tract. 1. ref. 25. in fin.*

S. II.

Quinam gaudeant ecclesiastica immunitate.

44 Omnes ad ecclesiam confluentes, etiam si grauissima & enormia delicta commiserint, gaudent immunitate, exceptis tantum casibus *in d. Const. Greg. XIV. contentis*, vt tradunt communiter recentiores; quia Gregorius in d. constit. priuilegium immunitatis ad vnâ tantum formam, ibi expressam reduxit auferendo facultatem aliter iudicandi, & interpretandi, & ideo cum exceperit certos casus, consequenter voluit, vt in ceteris omnibus non exceptis immunitas seruetur nulla

- la habita paritate, vel maiori-
 rationis arg. l. nam quod liquida
 §. fin. ff. de Pen. leg. c. 2. de Coniug.
 Leprosi. Vulp. in Prax. for. eccles.
 cap. 3. num. 3. Lezan. in Summ. to. 3.
 ver. immunitas ecclesiarum nu. 16.
 Dian. par. 5. tract. 1. ref. 2. & par. 6.
 tract. 1. ref. 23. & 25. Bonacin. to. 3.
 de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun.
 16. §. 5. per tot. & alij.
- 45 Dixi, omnes ad ecclesiam con-
 fugientes, vt comprehenderem,
 non solum fideles, etiam excom-
 municatos, & interdictos Sylu. in
 ver. Immunitas 3. q. 2. Clar. d. q. 30.
 vers. quæro etiã Dian. par. 6. tract.
 461. ref. 26. sed paganos etiam, atque
 Iudeos, qui eadem immunitate
 fruuntur etiam si baptismum non
 petant: quia hoc priuilegium est
 concessum locis sacris, non autem
 personis Sylu. vbi supra Grass. p. 2.
 lib. 2. cap. 23. num. 20. & alij plures,
 quos refert, & sequitur Dian. par. 1.
 tract. 1. ref. 22. & par. 4. tract. 1. ref.
 50. & par. 5. tr. 1. ref. 2. vbi refert, itã
 declarasse Sac. Cong. Immunitatis,
 & hanc sententiam frequentiori
 Auditorum calculo esse receptã di-
 cit idem Dian. p. 6. tr. 1. ref. 23. quã-
 uis contrarium quoad Iudeos, &
 Paganos teneat Clar. d. q. 30. vers.
 præterea quæro Nau. in man. c. 25.
 num. 20. Bellett. loco supra cit. n. 44.
 Bonacin. vbi supra §. 10. numer. 3.
 Rico. in Prax. par. 2. ref. 10.
- 47 Dubium est, an Clerici, & aliæ
 personæ ecclesiasticæ gaudeant
 hac immunitate: in quo nonnul-
 li Doctores negatiuam partem,
 tuentur existimantes, eos de mã-
 dato suorum superiorum posse
 etiam in ecclesia capi, itã Nauar.
 cap. 25. nu. 22. Sylu. in ver. imma-
 nitas 3. q. 3. Bellett. Disquis. Cleric.
 tit. de fauor. cleric. real. §. 4. nu. 46.
 & hanc sententiam esse vsu receptã
 testatur Lezan. in Summ. to. 3. ver.
 Immunitas ecclesiarum nu. 6. Ge-
 nuens. in Prax. Archiep. cap. 17. nu.
 11. Clar. §. fin. d. q. 30. vers. vlti-
 rius quæro Ricc. in Collect. decis.
 1792. par. 5. & alij apud Bonacin.
 loco cit. num. 5. alias enim semper
 tuti essent in eorum claustris, seu
 ecclesiæ domibus, nec possēt vim-
 quam puniri, vt obseruat Sylu. lo-
 co cit. alij mouentur ex eo, quia
 immunitas ecclesiæ non præiudic-
 cat potestati ecclesiasticæ, & ideo
 fures, aliosque in Ecclesia delin-
 quentes capi posse ab ecclesiasti-
 cis ministris, & ab ecclesiasti-
 co iudice puniri, censet Bonacin.
 de Censur. in par. d. disp. 2. q. 3. pun.
 16. §. 5. num. 7. Dian. par. 1. tract. 1.
 ref. 2. & par. 6. tract. 1. ref. 9. in fin.
 vnde decisum refert Ricc. in Col-
 lect. decis. 3177. par. 7. posse ordina-
 rium suis ministris mandare, vt
 Clericus capiatur etiam in eccle-
 sia Regularium.
- Sed contrariam sententiam in
 puncto iuris cenfeo veriorem,
 tum quia Clerici nõ sunt inferioris
 conditionis, quam laici, tum
 quia hoc priuilegium est conce-
 sum locis sacris, & non personis,
 tum quia iura indistincte loquũ-
 tur Clar. loc. cit. & alij plures apud
 Locatell. loco cit. inspect. 5. nu. 160.
 Dian. par. 1. tr. 1. ref. 24. & par. 3. tr.
 1. ref. 35. vbi refert, itã declarasse
 Sac. Congreg. anno 1618. & par. 6.
 tr. 1. ref. 26. vbi etiã refert, Sac. Cõ-
 greg. declarasse, Clericos ab Ec-
 cle-

clesia extrahi non posse nisi in casibus exceptis in constitutione Gregorij, & in alijs degradatione dignis.

48 Obseruat tamen idē Dian p. I. tr. I. ref. 25. in fin. quod Regulares delinquentes immunitate non gaudent ex recepta consuetudine approbata à summis Pōtificibus, qui ex processibus causarum regularium, quæ ad sedem Apostolicam, vel ad Sac. Congreg. deferuntur, sciunt, superiores Regulares cōtra eōrum subditos ad capturam procedere etiam in proprijs ecclesijs, & conuentibus, & tamen de hoc eosdem superiores non puniunt, sed potius processus confectos, & sententias latas confirmant.

49 Dixi, etiamsi grauissima, & enormia delicta cōmiserint, quia etiam falsificantes monetam, Raptōres Virginum, Sodomitæ, & alia delicta etiam atrocissima in d. constitutione Gregorij non excepta perpetrantes immunitate gaudent, etiamsi huiusmodi delicta in ecclesia cōmittantur Bonacin. d. disp. 2. q. 3. pu. 16. §. 5. Dian. par. 5. tr. I. ref. 2. & par. 6. tr. I. ref. 14. & 26. & alij communiter, quāuis secus esset de iure communi, vt constat ex cap. fin. de Immun. eccles. qui textus licet loquatur de homicidio, & mutilatione commissā in ecclesia, vel eius Cœmeterio, tamen ex identitate rationis ad alia etiam enormia crimina in eadem ecclesia patrata extendebatur, vt obseruat Sylu. in ver. Immunitas 3. q. 2. Nauo. 25. num. 20. & seq. Clar. d. q. 30. vers. 53 item quæro.

§. III.

Quinam priuentur ecclesiastica immunitate.

50 **P**ures casus excipiuntur in d. constit. Gregorij XIV. quorū primus est, si fuerint publici latrones: Tales autem sunt, qui in vijs publicis extra urbē depredantur, vt dicūt DD. apud Bonacin. de Censur. in partic. d. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 6. n. 3. publicus verò latro dicitur vel ex notorietate facti, puta si publicè, & palā furatur, aut publicè trāseutes in vijs innadit, & spoliat, vel in mari palam prædas agit, aut qui ob frequētata latrocinia prolatrone cōmuniter habetur Pan. in c. inter alia de Imm. quæ refert, & sequitur Sylu. in ver. immunitas 3. q. 2. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 13. & alij apud Bonacin. d. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 6. n. 2. vel ex notorietate iuris, vt si crimen in iudicio aliquandò confessus sit, vel propter ipsum damnatus Lex. in sum. to. 3. ver. Immunitas ecclesiarum n. 8. tunc n. immunitate non gaudet, quamuis solitus fuerit furari absque alicuius occisione Ricc. in Prax. par. 2. ref. 12. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 4.

52 Verum sub nomine publici latronis non includitur Decoctor etiam fraudulentus, quem immunitate gaudere latè probat Dian. par. 1. tr. I. ref. 22. & par. 6. tract. 1. ref. 17.

Nec dicendus est publicus latro,

tro, qui semel, vel bis etiam cum violentia depredatus est, vt exinde immunitate ecclesie priuetur: quemadmodum ex vnico actu fornicationis non dicitur publica meretrix, neque publicus vsurarius, qui semel tantum commisit vsuram *Peguer. decis. Catalon. 40. quem refert Ricc. in Collect. decis. 1792. par. 5. & in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 12. & alij apud Dian. p. 6. tr. 1. ref. 15.*

54 Secundò priuantur ecclesiastica immunitate publici viarum Grassatores, qui itinera frequentata. vel publicas vias obsident, & viatores ex insidijs aggrediuntur, Grassator viarum dicitur is, qui vias in vrbe obsidet *l. capitalium S. Grassatores ff. de Pœn. publicus verò Grassator dicitur, qui ob frequentata in vijs publicis crimina fama publica talis existimatur Bonacin. de Censur. in partic. disp. 2. q. 3. pun. 16. S. 6. nu. 3 vbi etiam cum Farinac. Ambrosin. & alijs obseruat, eum non priuari immunitate, qui semel. aut bis aliquem spoliauerit, sed requiritur, quod sæpius hoc crimen commiserit, quia verbum, grassari, frequentationem denotat, idem dicit Vulp. in Prax. iudic. for. eccles. cap. 3. n. 5. Ricc. in Collect. dec. 109. par. 1. Lez. in Sum. q. reg. tom. 3. ver. Immunitas ecclesiarum num. 9. quemadmodum neque ordinaria pœna punitur, nisi sæpius crimen huiusmodi commiserit, vt in d. S. Grassatores, & dicit Peguer. dec. 40. apud Ricc. in Prax. par. 2. ref. 12.*

56 Obserua tamen, quod huiusmodi Grassatores viarum si sæ-

pius tentauerint delicta, sed illa non perfecerint, non sunt excludendi ab immunitate, quia delictum exceptum debet esse actu consummatum *Dian. par. 6. traët. 1. reso. 15. vbi citat Nouar. & alios.*

57 Obserua 2 quod qui itinera priuata, vel occultas vias obsident, non videntur priuari ecclesiastica immunitate, quia Pontifex loquitur de obsidentibus itinera frequentata, vel publicas vias *Lez. loco cit. & alij apud Dian. d. parte 6. traët. 1. resoluit. 15.*

58 Tertio eadem immunitate priuantur agrorum depopulatores, hoc est qui segetes, aut fructus, seu vineas, aut agros deuantant *glos. in l. 1. ver. populator. C. quan. lic. vnicuique sin Iud. se vind. quare non solum priuatur immunitate depopulator agri nocturnus, de quo loquitur tex. in cap. inter alia de immunit. eccles. Sylu. in ver. immunitas 3. q. 2. Nau. in man. cap. 25. num. 20. clar. S. fin. q. 30. vers. quero nūquid, verū etiā quilibet depopulator etiam diurnus per dictam constitutionem Greg. XIV. Vulp. d. cap. 3. n. 6. Dian. par. 6. tr. 1. ref. 15. Lezan. to. 3. in ver. immunitas ecclesiarum n. 10. Bonacin. loco cit. n. 5. vbi idem*

59 dicit de incēdente agros, seu vineas, secus de alijs incendiarijs. 60 Quartò priuantur immunitate qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis ecclesijs, eorumq. cæmeterijs committere non verentur. Quamuis autem Gregorius in d. constit. loquatur per particulam coniunctiuam, & ibi, quæ homicidia, & mutilationes &c. tamen eum Doctores intelligunt

iuxta

- juxta cap. fin. de Immun. eccles. in quo occidentes, vel mutilates priuabantur ecclesiastica immunitate, alias enim nulli ferè homicidæ priuarentur hac immunitate, ut post Farinac. & Peregrin. dicit Bonacin. de censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 7. n. 6. Lezan. in summ. qq. reg. tom. 3. ver. immunitas ecclesiarum num. 11.*
61. Ex quo inferitur 1. eos immunitate priuari, qui lethaliter vulnerant in ecclesia, seu cæmeterio etiam si vulneratus deinde extra ecclesiã decesserit: quia tunc delictum censetur commissum in ecclesia *Bonacin. ibidem nu. 5. & seq. quod procedit quoad eos tantum qui ex proposito, & deliberatè occidunt, vel mutilant: non autem*
62. si tale homicidium fuisset in ecclesia perpetratum ex rixa subitanea, seu ad alterius prouocationem, vel ad se defendendum *Farinac. de immun. eccles. cap. 16. num. 240. Guttier. pp. 99. lib. 3. q. 1. n. 3. 5. & seq. quos cum alijs refert Dian. p. 1. tr. 1. ref. 11. & par. 4. tr. 1. ref. 107. & par. 6. tr. 1. ref. 7. ubi etiam dicit, ita fuisse in urbe decisum. & ratio est, quia in tali casu occidens, vel mutilans non videtur habere animum irreuerentem offendendi, vel violandi ipsam ecclesiam.*
63. Secus dicendum esset, si quis vulneraret in ecclesia etiam cum sanguinis effusione, sed ex tali vulnerare mors sequuta non sit, tunc enim immunitate gaudebit, quia vulnerare non est mutilare, vel occidere *ita Doctores apud Dian. d. par. 6. tr. 1. ref. 7. vers. onde ex his.*
64. Inferitur 2. quod neque ei im-
- munitas suffragatur, qui dum extra ecclesiam existit, plumbea pila per sclopum emissa, aut saxo, vel alio instrumento mutilat, vel occidit, existentem in ecclesia *Farinac. Mar. Ital. Ambrosin. & alij apud Bonacin. ubi sup. nu. 2. Ricc. in collect. decis. 1792. part. 5. Vulp. in. Prax. iudic. cap. 3. m. 9.*
65. E contra verò si existens in ecclesia aliquo instrumento occidit alium extra ecclesiam existentem gaudebit immunitate, illa enim verba Gregorij, *qui in homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis ecclesijs, earumque cæmeterijs committere non verentur, denotant actum completum, & perfectum in ecclesia, & idè non sufficit, quod delictum in ecclesia fuerit tantum inchoatum, ut post Bonacinam tenet etiam Dian. par. 1. tr. 1. ref. 9. contra Lezan. in sum. tom. 3. ver. immunitas ecclesiarum nu. 11. & alios.*
65. Hinc etiam fit, ut si quis alium quem violenter extraxerit ab ecclesia, & extra illam occiderit, gaudere quoque debeat immunitate, quia in tali casu homicidium non committitur in ecclesia *Bonac. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 6. §. 2. n. 4. Cast. Palau. tom. 2. tract. 11. disp. vn. pun. 9. n. 18. quos refert, & sequitur Dian. p. 6. tract. 1. ref. 7.*
66. Idem dicendum de eo, qui mandauit, alium occidi in ecclesia hic enim morte sequuta gaudebit immunitate, quia *in predicta constitutione Gregorij expressum est, ut occidentes in ecclesijs non gaudeant immunitate, non autem mandantes: nec sub nomine oc-*

eidentis mandans in pœnalibus comprehenditur, ut dicunt Doctores apud Dian. p. 6. tr. 1. ref. 7.

- 67 Infertur 3. eum non priuari immunitate, qui ad ecclesiam confugit patrato homicidio in schalis, atrio, seu porticu, vel sacristia, Căpanili, aut alia mansione ecclesie adhaerente, aut sub ecclesia, vel super tectum, vel ostium ecclesie. *Nau. in man. cap. 27. n. 256. Sylu. in ver. consecratio 2. nu. 5. Dian. p. 3. tr. 1. ref. 39. & par. 6. tr. 1. ref. 7. vers. oritur Sperell. dec. 561. per tot. tum quia in tali casu homicidium non fuit comisum in ecclesia, sed in locis extra ecclesiam: nam appellatione ecclesie in odiosis, seu pœnalibus non venit sacristia, & alia loca ecclesie adhaerentia; quia hæc non sunt principaliter Deo dicata, sed in quamdam consequentiam Sanchez de matrim. lib. 9. disp. 15. n. 31. Dian. ubi sup. d. ref. 7. & ideo in dicta constitutione Gregorij fit specifica mentio de cœmeterio: tum quia paries intermedius separat ecclesiam ab alijs locis eidem ecclesie adhaerentibus. cap. vn. de consecr. eccles. in 6. ubi glos. in ver. pariete. Nau. in Man. c. 16. n. 32. vers.*
- 68 *quartò* Vnde ex sanguinis, vel feminis effusione sequuta in cœmeterio, aut alijs locis ecclesie contigujs ecclesia non polluitur, nec sacrilegium committitur, ut in d. cap. vn. de consecr. eccles. in 6. quãuis gaudeant eiusdẽ ecclesie immunitate, ut supra diximus, & obseruat etiam Bellett. disquis. cleric. tit. de favor. cleric. real. §. 4. n. 31. & seq. & alij communiter. Vnde qui furatus est in sacristia, vel mona-

sterio non tenetur hanc circumstantiam in confessione aperire. *Dian. par. 3. tr. 4. ref. 166. ubi alios refert. & ratio est, quia ad effectum pollutionis, seu violationis, cum sit pœnalis, solus internus ambitus ecclesie spectatur; secus quoad privilegium immunitatis, quod cum sit fauorabile, latè est interpretandum. Dian. part. 6. tr. 1. ref. 1. vers. nec obstat, ubi citat Decian. lib. 3. conf. 80. nu. 19. & 22. Sperell. dec. 63. n. 10. & alios.*

- 70 An verò committens homicidium, aut mutilationem membri in ostio ecclesie gaudeat immunitate? negativè responderi Ricc. in *Prax. for. eccles. par. 2. ref. 4.*

Infertur 4. quod committentes in ecclesijs, vel cœmeterijs alia delicta quantumvis grauia præter homicidia, & mutilationes membrorum, non priuantur ecclesiastica immunitate; quia priuatio immunitatis non est extendenda ultra casus in d. constit. Gregorij expressos, cum simus in odiosis, & pœnalibus. *Lezan. in sum. 20. 3. ver. immunitas ecclesiarum n. 11.*

- 72 Nomine autem membri intelligitur oculus, manus, pes, auris, lingua, vel aliud habens proprium officium distinctum à cæteris. *Ricc. in Prax. for. eccles. part. 2. ref. 67. ubi etiam dicit, quod mamilla in femina inter membra numeratur, quia habet officium per se distinctum; digiti verò non sunt membra, sed pars membri. l. item Off. lius ff. de edil. edict.*

- 74 Quintò priuantur immunitate qui proditorie proximum suum occiderint, hoc est qui occidunt ho-

- hominē omninō incautum, & nihil tale cogitantem, aut cogitare debentem *Giurb. conscrim. 20. n. 13. & seq. Lezan. in sum. qq. reg. tom. 3. ver. immunitas ecclesiarum nu. 12.* puta quando nullus præcedebat rancor, rixa, aut inimicitia, sed potius simulabatur amicitia, quia simul comedebant, vel simul erāt in itinere, & sic vnum gerebatur in corde, & aliud in verbis, *ut d. Bart. in l. respiciendum §. delinquūt n. 1. ff. de Pœn. quem cōmuniter sequuntur Doctores Farinac. to. 1. cōsi. 76. n. 7. Ambrosin. de immun. eccles. cap. 6. nu. 3. & 4. Bonacin. de censur. in p. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 8. nu. 2. & 3. & alij apud Dian. part. 6. tract. 1. resolut. 1. 2.*
- 75 Dicitur etiam homicidium proditorium non solum quando quis alium retrō occidit, sed etiam quando alterum de facie ad faciē offendit incautum sine diffidatione *Ricc. in decis. Cur. Archiep. Neap. par. 1. dec. 80. n. 2. & 3. Cephal. conf. 57. n. 13. lib. 1. Baiard. ad Clar. in §. homicidium n. 2. & seq.*
- 76 Vnde immunitate non gauderet qui aliquem veneno occidit, quia talis dicitur proditor, cum fiat occultē, nec possit præcaueri *Cauat. de Brach. reg. par. 1. nu. 80. Ricc. ut supra dec. 168. n. 1. par. 1. Baiard. loco cit. & alij apud Dian. par. 1. tract. 1. res. 36. & par. 6. tr. 1. resol. 12. vers. sed quod asserit, & alij cōmuniter.*
- 77 Hac etiam immunitate priuatur filius occidens Patrem, aut pater occidens filium, vel frater fratrem, si occisus mortem præuidere non potuit *Bonacin. loco citato*
- n. 3. Lezan. vbi supra n. 11.*
- 78 Secus esset, si quis aliquem animo deliberato, seu præmeditato occidat: non enim ex hoc priuandus est ecclesiastica immunitate, dummodō proditoriē non occiderit: quia *in cōstitutione Gregorij non excipitur homicidium cōsultō, & deliberatē perpetratum, sed tantum homicidium proditorium; qui autem occidit de industria, & appensatē non occidit proditoriē Gaball. in tract. de homicid. n. 388. Tusch. tom. 3. litt. E concl. 11. nu. 9. Charthar. in decis. crimin. dec. 95. per tot. quos refert, & sequitur Dian. par. 6. tr. 1. resol. 13. vbi etiam dicit, hoc ipsum procedere de iure communi ante dictam cōstitutionem.*
- 79 Secundō non priuatur immunitate qui inimicū occiderit à tergo cum tormento bellico ex insidijs, & animo deliberato, hic enim non dicitur proditor in rigore loquēdo, quia occisus debuit se præcauere *Bart. in d. l. respiciendū §. delinquūt n. 1. Farinac. d. conf. 76. n. 7. & 8. Ricc. in collect. decis. 1792. p. 5. Bero. cons. 165. n. 12. vol. 3. Gratian. discept. 380. n. 40. Bonacin. loco cit. n. 3. Lezan. in sum. to. 3. d. ver. immunitas ecclesiarum n. 12. Baiard. ad Clar. d. §. homicidium n. 25. vers. proditoriē & alij apud Dian. par. 1. tr. 1. res. 5. & 35. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 76. vbi refert declarationem Clementis VIII. & est cōmunis opinio, quod procedit etiā si quis occideret veneno inimicum etiam dormientem, aut iam reconciliatum, quia semper remanent reliquæ præteritæ inimicitie*

- ut post *Rice. dicit Dian. par. 1. tr. 1. ref. 3. 5. par. 6. tr. 1. ref. 12.* hoc tamen intellige, si noua inimicitia, seu occisionis causa post pacem, seu reconciliationem antea initam superueniat *Bonacin. loco citato d. 9. 8. num. 5.*
- 81 Tertiò nec immunitate priuatur qui proditoriè vulnerauit, si ex eo vulnere mors sequuta non fuerit, quia *constitutio Greg. XIV.* non loquitur de vulnerantibus proditoriè, sed de ijs, qui proditoriè occidunt, & idè ex vi verborum, requirit actum consummatum cù effectu subsequuto *Peregr. de imm. eccles. cap. 7. n. 13. Farinac. eod. tit. de Immun. cap. 9. n. 145 & seq. quos refert, & sequitur Dian. d. par. 1. tr. 1. ref. 4. & par. 6. tr. 1. resol. 12. Vulp. in Prax. iudic. cap. 3. n. 10. Lezan. doc. citat. ver. Immunitas ecclesiarum numer. 12.*
- 82 Quartò hac immunitate gaudet qui infidelem proditoriè occiderit: priuatio enim immunitatis imponitur occidèti suum proximum *ex dicta constitutione Gregorij, ibi, qui proditoriè proximum suum occiderint, infidelis verò strictè loquendo non videtur noster proximus, quia nobiscum non communicat in fide, neque in sacramentis, neque in ecclesia Ambrosin. c. 7. n. 12. quem refert Bonacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 8. numer. 6.*
- 83 Quintò eadem immunitate gaudet procurans abortum foetus animati sequuto effectu *Bonacin loco cit. n. 8. Dian. par. 7. tract. 5. ref. ult.* Quia infans in tali casu, cum non sit rationis capax, decipi nō videtur: deceptio enim, & dolus erga illum tantum committitur, qui dolum cognoscere, & præcauere aliqua ratione potest: quãuis contrarium teneat *Lezan. in Sum. to. 3. ver. Immunitas ecclesiarum num. 12. Peregrin. de Immun. eccles. cap. 8. nu. 8. & alij apud præcitatos Doctores, quia occiditur is, qui nullo pacto præuidit, vel præcauere potuit talem mortem.*
- 84 Sextò priuatur immunitate Assassini, hoc est qui accepto, seu promisso pretio aliquem occidunt incautum, vel occidi mandant, vel ad id cooperantur *glos. & DD. in cap. 20. de Homicid. in 6. Clar. in §. Assassinium in princ. Boss. tit. de mandat. ad homic. num. 14. Lezan. in Sum. to. 3. ver. Immunitas ecclesiarum nu. 13. & alij apud Bonacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 9. nu. 2. & 9.*
- Dixi, qui accepto, vel promisso pretio, primò quia non videtur differentia, an actu detur, vel solum promittatur *secundum Boss. loco cit. num. 14. & omnes, secundò nē comprehenderem eos, qui aliquem occidunt nullo accepto, vel promisso pretio, sed mouetur spe alicuius præmij à mādatore accipiendi Lezan. loco cit. num. 13. Bonacin. ubi supra nu. 3. Dian. par. 1. tr. 1. ref. 18. in fin. tertiò quia non sufficerent ad constituendum reū assassiniij sola verba vrbanitatis, seu sola promissio mandantis vaga, & iactatoria, vt si mandans diceret, se nunquam defuturum, in mandatarij necessitatibus: nec item sufficeret, si res paræ quantita-*

- titatis detur, parum enim pro nihilo reputatur; & ideo in his casibus immunitas locum habet *Bonacin loco cit. Dian. par. 6. tr. 1. ref. 11.* neque si mandatarius acceperit pretium pro itinere faciendo ad occidendum: tunc enim non dicitur reus Assassini, quia iste non dicitur occidere obpretium *Lezan. ubi supra nu. 13.*
- 85 Anverò Iudex, qui pecunia corruptus innocentem ad mortem damnauit, aut testis, qui pretio falsum deposuit, ex quo innocens similiter ad mortem damnatus fuit, gaudeat immunitate? Resp. affirmatiuè, quia isti moraliter, & non phisicè occidunt; ab Immunitate autem excluditur qui propriè, non autè impropriè occidit; & hanc sententiam esse probabilem dicit *Bonacin. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 6. §. 4. num. 8. Dian. par. 4. tr. 1. ref. 10. 4.* quamuis alij contrarium sentiant. Vnde etiam falsum rethem, qui nullo recepto pretio causa fuit, vt aliquis ad mortem damnatus fuerit, non dici homicidam proditorium propter eandem rationem, & ideo non esse priuatum immunitate tenet idè *Dian. par. 6. tr. 1. ref. 26. vers. quæro undecimò, ubi citat Castr. Palatum. to. 2. tract. 11. disp. vn. pun. 10. num. 8.*
- 87 Dixi, aliquem, quia si rei natura spectetur, assassinium committi potest non solum occidendo Christianum, sed etiam infidelem secundum *Decian. Peregr. & Mar. Ital. apud Bonacin. d. §. 9. n. 9.* & alios apud *Dian. par. 6. tr. 1. ref. 11.* contrarium tamen quoad in-
- fidelem dicit *Boss. loco cit. nu. 22. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 11. Clar. S. assassinium in princ. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 37. & alij,* quod videtur probari ex cap. 1. de *Homic. in 6. ibi, quempiam Christianum*
- 88 Dixi, occidunt incautum, primò nè comprehenderem eos, qui accepta pecunia aliquem vulnerarunt, quia si non occidunt, non dicitur propriè committere crimè assassini *Vulp. in Prax. c. 3. nu. 11. Dian. d. p. 6. tr. 1. ref. 11. se retracta. à priori sententia, quam docueras par. 1. tr. 1. re. 18.* Vnde qui accipit pecuniam solum ad vulnerandum, vel percutiendum, non autem ad occidendum, non est Assassinus *Lezan. in Sum. to. 3. verb. Immunitas ecclesiarum. numer. 13.*
- 89 Secundò nè comprehenderem similiter eos, qui suos inimicos socijs pecunia conductis occidunt, aut qui communem inimicum interficiunt, etiam si ab alijs pecuniam ad hoc acceperint, quia in tali casu non occidunt incautum *ita Farinac. Clar. Ambrosin. & alij apud Bonacin. de legib. disp. 3. q. 7. pun. 6. §. 4. num. 5. Lezan. loco cit. nu. 13. Dian. par. 1. tr. 1. ref. 18. & par. 6. tra. 1. ref. 11.*
- 90 Dixi, vel occidi mandant, tum quia assassinium propriè committitur, dum datur mandatum ad occidendum, non autem ad vulnerandum *cap. 1. de Homicid. in 6.* tum quia etiam mandantes sunt huius criminis rei, etiam si non sequatur homicidium, vt in d. cap. 1. quando saltè deuentum est ad actum insultus, vel vulnerum *Boss. in tit. de*

de mandat. ad homicid. nu. 16. quare etiam mandantem priuari immunitate resoluit Ricc. in Collec. decis. 1792. par. 5. vbi citat Triuif. decis. 18. par. 2.

91 Dixi, vel cooperantur, quia immunitate priuantur etiam fautores, auxiliatores, & receptatores Assassinatorum: isti enim dicuntur etiam rei Assassini iuxta tex. in d. cap. 1. vbi glos. ver. receptauerit de Homicid. in 6. cuius dispositio locum habet non tantum in eo genere personarum, quæ erant Infideles, & appellabantur Assassini, sed etiam in omnibus iuxta communem Doctorum sententiam. Boff. loco cit. d. nu. 16. Clar. in §. Assassinium in princ. quod procedit etiam iuxta constitut. Gregor. XIV. quæ generaliter loquitur de reis Assassini: vnde ita resoluunt Farinac. Gutier. Peregrin. & alij apud Bonacin. d. §. 9. nu. 7. in fin. Lezan. loco cit. d. n. 13. Dian. p. 4. tr. 1. ref. 33.

92 vbi tamen contrarium tenet in mediatore assassini.

93 Hoc autem delictum probatur per probabilia argumenta, vt in d. cap. 1. de Homicid. in 6. Boff. in tit. de Conuict. nu. 55. Clar. vbi sup. vers. præterea, etiam si indubitata non sint Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. ref. 36. vbi dicit, hanc esse communem: quod est speciale in hoc crimine propter illius atrocitatem, vt dicit Ricc. ibidem d. par. 2. ref. 38.

94 Septimò priuantur immunitate hæresis Rei, sub quorum nomine non tantum veniunt qui pertinaciter contra fidem sentiunt, & Apostata à fide, sed etiam schif-

matici, quiq. auxilium, aut fauorem hæreticis præbent, vt dicunt Doctores, quos refert, & sequitur Bonacin. de Censur. in partic. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 10. vbi etiam notat, hoc procedere, etiam si nondum declarati sint hæretici, sed tales sufficienter præsumantur.

95 Vnde non solum blasphemus hæreticalis, sed etiam quicumque alius de hæresi quouis modo suspectus, si ad ecclesiam confugiat, ab ea à ministris S. Officij indifferenter extrahitur, tum quia talis est reus criminis hæresis, tum quia cum error hæresis consistat in intellectu, non aliter declarari potest, nisi per ipsiusmet rei confessionem Farinac. de Immun. eccles. cap. 13. numer. 175. quem cum alijs refert Dian. par. 1. tr. 1. ref. 38. & p. 4. tr. 1. ref. 51. Ricc. in Prax. for. eccl. par. 2. ref. 9. & in Collec. decis. 75. Lezan. in Sum. to. 3. ver. immunitas ecclesiarum num. 14.

96 Hoc tamen non procedit in alijs blasphemis, quos gaudere immunitate tradit Nau. cap. 25. num. 20. & alij apud Dian. par. 6. tr. 1. ref. 26. neque in Apostata à religione, hic enim gaudet immunitate in omnibus alijs ecclesijs exceptis ecclesijs eiusdem religionis, à qua apostatauit idem Dian. loco proxime citato d. ref. 26. vbi citat Farinac. de Immun. cap. 13. nu. 169. Ital. lib. 1. cap. 3. §. 1. numer. 17. Trullenb. in Decal. to. 1. lib. 1. c. 11. dub. 2. nu. 2. & 3. & alios.

97 Blasphemia verò hæreticalis ea censetur, quæ directè opponitur fidei confessioni: non hæreticalis ea est, quæ fidei confessioni non oppo-

opponitur *Ricc. in Prax. for. eccles. ar. 2. ref. 9.*

98 Octavo priuantur immunitate Reicriminis lese maiestatis in personam ipsiusmet Principis. Quod procedit tribus concurrentibus conditionibus, quarum prima est, vt crimen committant in personam ipsiusmet Principis Superiorem in sua Iurisdictione non recognoscentis, qualis est Summus Pontifex, Imperator, Rex, & similes *Clar. in d. lese maiestatis vers. committitur Dian. par. 1. tr. 1. ref. 6. & alij communiter.* Secunda, vt subditi sint illius Principis ratione domicilij, vel originis iuxta *Clem. pastoralis vers. rursus de sent. & re Iud. Dian. ubi supra ref. 7. Lexan. in Sum. tom. 3. ver. Immunitas ecclesiarum n. 15. & est communis opinio.* Tertia, vt exerceatur actio in: damnum, & offensam personae Principis, vt occidendo, vulnerando, percutiendo, coniu-rando, machinando, hostiliter insequendo personam Principis, aut reuelando hostibus secretum ipsius Principis, vt ab ipsis capiatur, ita *Doctores quos refert, & sequitur Bonacin. de Censur. in partio. disp. 2. q. 3. p. n. 16. §. 11. n. 10. ubi idem dicit de consulentibus, auxiliantibus, aut fauorem praestantibus: isti enim omnes criminis lese maiestatis in personam Principis rei sunt; quod procedit etiam si effectus sequutus non fuerit: in hoc enim atrocissimo delicto punitur solus affectus, praesertim si deuentum fuerit ad actum proximum *l. quisquis C. ad l. Iul. Maiest. & est communis Doctorum senten-**

tia, vt dicit Clar. in d. lese Maiest. vers. scias autem.

99 Hinc infertur primo, quod licet offendens consiliarium supremi Principis, qui assistit lateri eius, dicatur reus lese maiestatis in primo capite, vt in *d. I. quisquis Boss. in tit. de crim. les. maiest. n. 5. Guid. Pap. dec. 344. ubi etiam Add. Vulp. in Prax. Iudic. cap. 3. num. 5. & alij communiter: non tamen priuatur immunitate ecclesiastica, quia solum excipitur offendens personam ipsius Principis *Bonacin. loco cit. d. §. 11. num. 3. & seq. ubi citat Farinac. Peregr. Mar. Ital. & alios Dian. par. 1. tr. 1. ref. 20. & par. 6. tr. 1. ref. 18. Vulp. loco cit. & ita tenent omnes scribentes post bullam Gregorianam.**

100 Vnde hac immunitate gaudet offendentes S. R. Ecclesiae Cardinales, Nuncios apostolicos, Episcopos, vxorem, aut filium Regis, Oratorem, Proregem, aut alios ministros Principis, qui superiorē recognoscunt, vt dicunt citati *Doctores, & de offendente Baronem dicit Ricc. in Prax. for. eccles. p. 2. ref. 3.*

101 Ita etiam quando crimen hoc committitur contra supremos Principes, de eo etiam post mortem delinquentis cognosci, & procedi potest, & defuncti memoria damnari *l. final. C. ad l. Iul. Maiest.* hoc tamen non procedit, quando committitur contra Principes inferiores: tunc enim morte delinquentis crimen extinguitur iuxta communem sententiam, vt dicit *Clar. in d. S. lese maiestatis vers. item licet, immo subdit idē Clar.*

ibidem

ibidem vers. *præterea*, quod de iure pœna confiscationis bonorum non habet locum; quando committitur crimen læsæ Maiestatis contra Principem inferiorem: sed contrarium in hoc videtur verius per l. *meminisse C. ad l. Iul. maiest. auth. bona damnatorum*, & *ibi glos. in ver. fisco*, & *ver. iubemus C. de bon. proscrip.* vbi quoad hoc crimē veteres leges confirmantur.

103 Infertur 2. quod ratum habentes, aut defendentes huiusmodi delinquentes post factum, aut scientes delictum patrandum, sed non reuelantes non sunt immunitate priuandi: quia particula illa, *in personam*, indicat actionem positivam; rati habitio autem, & omisio reuelandi non importat huiusmodi actionem, & influxum positivum, ut cum *Peregr. & alijs obseruat Bonac. in d. §. 11. n. 10. Dian. par. 1. tr. 1. ref. 7. & par. 6. tract. 1. resolutione 18.*

104 Infertur 3. Clericos offendentes Principem non esse censendos reos criminis læsæ maiestatis, etiā si nati sint in terris eiusdem Principis: quia per clericatum à laica potestate exempti sunt *Clar. in d. §. de læsæ maiest. vers. Hinc infertur vbi de communi.*

105 Infertur 4. quod coniurans, seu machinans, ut tradat inimicis regnum, vel Ciuitatem, immunitate gaudet: quia in tali casu delinquens non dicitur coniurare in personam Principis, nec facere actionem in offensionem personæ, sed dignitatis, quæ tali personæ cōpetit *Peregr. de immun. cap. 10. n. 7. Farinacc. in Apend. cap. 14. n. 190.*

Mar. Ital. de immun. lib. 1. cap. 5. §. 7. n. 45. & alijs, quos refert, & sequitur Dian. par. 4. tr. 1. ref. 103.

106 Infertur 5. quod licet subditi per rebellionem resistent suo Principi, illique non obediunt, non tamen priuantur immunitate, si non offendant personam Principis *Dian. par. 1. tr. 1. ref. 7. vbi citat etiam Peregr. de immun. cap. 10. n. 8.*

§. IV.

An reus possit capi in ecclesia, si dubitetur, eum commisisse delictum aliquod in constitutione Gregorij exceptum.

107 **S**I curia secularis prætedat, reum commisisse aliquod crimen exceptum, potest idem reus cum expressa licetia Episcopi seruata forma dictæ constitutionis capi, & in carceribus Curia ecclesiastica reponi, & ibi detineri, donec per Episcopum cognoscatur, an verè delictum exceptum commiserit, ut constat ex d. *constit. & notat etiam V. alp. in Prax. Iudic. c. 3. n. 21. Clar. §. fin. q. 30. vers. quæro modo*, & in tali casu Episcopus debet formare processum ad probandum, an delictum sit de exceptis non enim sufficeret, per curiam secularè ostendi, & exhiberi Episcopo processum ab eadem Curia fabricatum, quo constet, delinquentem commisisse crimen exceptum quia Iudex ecclesiasticus non tenetur stare processui facti à Iudice laico *Ricc. in collect. dec. 1792. par. 5. Dian. part. 5. tr. 1. ref. 9. & alijs,* tum quia processus factus à Iudice

- et seculari nullam fidem facit iurisdictione ecclesiastica *l. fin. C. si à non comp. l. d. Vulp. d. c. 3. n. 22. Lezan. in ver. Immun. ecclesiarum. nu. 28.*
- 109 Debet autem plenè, & concludenter constare de delicto in dicta constitutione excepto, antequam reum tradat curiæ seculari, quia per dictam constitutionem, requiritur, vt verè constet de delicto, & ideò admitti non debent præsumptiones, & coniecturæ *Ricc. in Prax. for. eccles. part. 2. ref. 38. & in collect. dec. 1792. p. 5. & alij apud Dian. p. 3. tr. 1. ref. 38. & par. 4. tr. 1. ref. 112. & par. 5. tr. 1. ref. 9.*
- 110 Refert tamen idem *Ricc. d. ref. 38. in fin. Clementem VIII. declarasse, quod sufficiunt sola indicia ad probandam qualitatem dictæ constitutionis.*

§. V.

An Episcopus absoluerè possit ab excommunicatione contracta ob violatam ecclesie immunitatem.

- 111 **H**ic non loquimur, an Episcopus absoluerè possit ab huiusmodi excommunicatione, quando crimen est occultum: in hoc enim casu certum est, quod Episcopus potest absoluerè ex facultate sibi concessa à *Conc. Trid. sess. 24. de ref. cap. 6. vt notat Bonacin. de Censur. in part. disp. 2. q. 3. pun. 16. §. 16. n. 2.* sed sermo est, an Episcopus possit ab hac censura absoluerè, quando crimen est publicum. Affirmatiuam sententiam in

hoc tenet *Vulp. in Prax. iudic. c. 3. nu. 29. Genuens. in Prax. Archiep. c. 17. n. 3. & 4. Ricc. in Prax. for. eccles. part. 2. ref. 333. & alij apud Dian. p. 1. tr. 1. ref. 41. Barbof. de offio. & pot. Episc. par. 3. alleg. 5. n. 72. Bonacin. loc. cit. n. 1. quia hic casus non reperitur expressè reseruatus c. nuper de sent. excom.*

Alij verò asserunt, hanc censuram ob violationem immunitatis contractam, esse reseruata summo Pontifici, sic enim decisum fuisse in sacre penitentiariæ prætorio annuente Paulo V. testatur *Peregr. de immun. cap. 15. n. 16. què refert Di. loco cit. & ita declarasse Sac. Cong. dicit idem Dian. par. 6. tr. 1. resol. 34. Lezan. in sum. to. 3. ver. immunitas ecclesiarum n. 21. vbi etiam testatur de stilo curiæ Romanæ.*

- 112 Ad huiusmodi autem censuram incurendam nõ requiritur actus completus, sed sufficit attentatus, quia *Gregorius in d. consil. punit etiam attentantes, & ideò sufficit, quod fuerit deuentum ad aliquem actum exteriorè, etiamsi extractio non fuerit subsequuta. Peregr. de immun. c. 14. nu. 7. Mar. Italeod. tract. lib. 1. cap. 6. §. 2. n. 60. Parinac. de immun. cap. 20. nu. 322. quos refert. & sequitur Dian. par. 1. tract. 1. ref. 15. Lezan. loco cit. nu. 21. non tamen sufficeret sola voluntas, seu ordinatio ad delinquendum: hæc enim regulariter non punitur, nisi processum sit ad aliquem actum ordinatum de præsentì ad ipsum factum, vt d. Ricc. in Prax. part. 3. resolut. 488.*